



Els quatre entorns del procomú: cartografia d'un debat imprescindible

Publicat per [Interacció](#) [1] el 05/10/2010 - 08:03 | Última modificació: 10/03/2026 - 14:57

Una lectura breu i incisiva d'Antonio Lafuente que ajuda a entendre per què la discussió sobre què pot ser apropiat i què ha de romandre compartit és avui central per a les polítiques culturals i del coneixement.

Publicat a *Archipiélago: cuadernos de crítica de la cultura* (núm. 77–78, 2007), aquest article ofereix una síntesi lúcida sobre la complexitat del concepte de procomú i sobre la necessitat d'obrir un debat social informat al voltant dels límits entre allò públic i allò privat. Antonio Lafuente, investigador del Centro de Ciencias Humanas y Sociales del CSIC, ha dedicat bona part de la seva trajectòria a analitzar la relació entre tecnologia, patrimoni i béns comuns, així com les tensions derivades de l'expansió dels drets de propietat intel·lectual en l'àmbit científic.

El text proposa entendre la història humana com una successió d'adaptacions a quatre entorns. El cos, el medi ambient, la ciutat i el ciberespai. En cadascun s'han produït disputes per definir què pot ser objecte d'ús compartit i sota quines condicions. Lafuente identifica, per exemple, com a béns comuns del cos elements com l'ADN o els òrgans. En el medi ambient situa recursos com els boscos o l'aigua. En l'esfera urbana hi inclou llengua, coneixement, biblioteques, carrers o memòria col·lectiva. En l'entorn digital destaca protocols oberts, internet o les comunitats virtuals.

La tesi central no simplifica el debat. El que proposa és fer visibles aquests espais comuns per legitimar les reivindicacions socials sobre el seu ús i governança, assumint alhora la complexitat d'actors i interessos implicats. El text funciona així com una brúixola conceptual útil per pensar polítiques culturals, científiques i tecnològiques que no redueixin el procomú a una categoria abstracta.

«Cada uno de los entornos en los que habitamos contiene bienes comunes cuyo reconocimiento depende de conflictos históricos sobre sus límites y usos.»

Accés

PDF: [Los cuatro entornos del procomún](#)
_ [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: innovació cultural

Etiquetes: economia de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2010/10/entornos-procomun>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/cuatro_entornos_procomun.pdf



[3] <https://interaccio.diba.cat/node/454>